

Un „grup de intelectuali clujeni” și „despăducherea României”

Clarificări necesare

Aflăm din presa locală că „intelectualii clujeni se opun eliminării numelui lui Octavian Goga din spațiul public” (<https://ziarulfaclia.ro/un-atentat-la-identitatea-nationala-intelectualii-clujeni-se-opun-eliminarii-numelui-lui-octavian-goga-din-spatiul-public/>).

Câteva clarificări sunt necesare:

În Declarația de la Cluj se afirmă că „a pedepsi un astfel de om ni se pare o greșeală impardonabilă, pe care nici ideologii sovietizării nu au comis-o”. În fapt, protestul își propune să salveze construcția memoriei publice a poetului Octavian Goga, materializată prin busturi, denumiri de străzi, instituții publice etc. Altminteri pe Goga nu îl mai poate nimeni pedepsi sau salva, el este decedat de 88 de ani.

Dar, cu rațiune și bun simț, să ne întoarcem la realitatea zilelor noastre. În decembrie 2025 a fost promulgată de președintele țării legea care modifică OUG nr. 31/2002. Între altele, art. 5 a fost completat și sună astfel: „Fapta persoanei de a promova, în public, cultul persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid, contra umanității și de război, **al persoanelor care au făcut parte din conducerea organizațiilor fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe**, precum și fapta de a promova, în public, idei, concepții sau doctrine fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe, în sensul art. 2 lit. a), se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea unor drepturi”. Mai pe înțelesul celor de la Cluj, a promova în spațiul public memoria unor persoane care, într-un moment sau altul al vieții lor, s-au încadrat într-una din situațiile prevăzute la art. 5, reprezintă o faptă penală, deci interzisă.

Or, Octavian Goga a înființat alături de A.C. Cuza, în 1935, Partidul Național Creștin rămânând președintele lui până la moarte. Partidul Național Creștin a fost un partid de extremă dreaptă, fascist, xenofob și antisemit. Emblema partidului era tricolorul cu zvastica în mijloc, iar sloganul acestuia a fost „România a românilor”! În campania electorală din 1937 afișele antisemite au constituit suport de campanie electorală. În ianuarie 1938, poetul și-a pus apostila de Prim Ministru pe **Decretul-lege nr. 169 privind revizuirea cetățeniei. A fost prima lege a Holocaustului din România, în urma căreia o treime dintre evreii din România au rămas fără protecția statului.** În mai 1938, pentru a-i marca poziția de lider al PNC, sicriul lui Octavian Goga a fost însoțit de o coroană în formă de zvastică. Tot Octavian Goga a fost personajul pe care a mizat Alfred Rosenberg, ideologul german al național-socialismului, pentru a-l influența pe Carol al II-lea să orienteze politica externă spre Germania nazistă.

De asemenea, guvernul Goga a dat ordonanțe privind, între altele: **interzicerea ziarelor redactate și conduse de jurnaliști evrei, excluderea evreilor din administrația**

publică, eliminarea evreilor de la vânzarea produselor aflate sub monopol de stat, expulzarea rabinilor care nu erau cetățeni români și interzicerea predării religiei evreiești în școlile de stat etc.

„Grupul de intelectuali din jurul revistei «Orașul» și filiala clujeană a asociației ASTRA”, semnatarii „declarației comune de protest” operează, deliberat, cu confuzii. Ei afirmă, aseptic și omisiv, că PNC a fost un simplu partid „de dreapta”. În realitate, PNC a fost un partid **de extremă dreaptă, structural nazist, xenofob și antisemit**. O. Goga a fost un lider pro-nazist. Încercarea de normalizare a identității ideologice a PNC și a liderului acestuia este o acțiune de denaturare a istoriei și un atentat la ordinea democratică. Falsificarea istoriei, astăzi, nu mai este un act inocent.

„Grupului de intelectuali” din Cluj le-am reaminti câteva fragmente din gândirea intelectualului pe care-l venerăm:

- „Germania, după război a fost socotită ca un stat bolnav, și pe ea au năvălit paraziții, și cu toate că această țară nu avea decât 600.000 jidani, nu mai putea rezista, căci ei țineau în mână, comerțul și finanțele și ceea ce era mai grav, era faptul de a fi pătruns în sufletul german cu scrisul lor. S-a socotit ca un act de barbarie arderea cărților – produse jidovești – la Berlin. **Faptul trebuie socotit ca un simbol al distrugerii produselor cerebrale jidănești**. Noi, acum am dat drumul acestor jidani să năvălească în țara noastră și sunt acum în țară, aproape două milioane, față de 14 milioane de români. Tot ce năzuim noi, tot ce vrem și tot ce creem, ei distrug. Suntem insultați, scuipați, batjocoriți de toți străinii ce vin aci, în Târgoviștea străveche, și-și schimbă numele cu acelea ale marilor noștri Basarabi” (...) „Munca noastră românească, se va desăvârși prin legiferări în sensul vederilor programului partidului Național-Creștin. **Atunci când am spus că voim a scoate din țara 500.000 de jidani, am înțeles să ușurez țara noastră. Când vom închide gazetele jidănești, vom avea garanția că nu se va mai difuza otrava jidănească** (Congresul organizației național creștine din jud. Dâmbovița, Târgoviște, 6 noiembrie 1937);
- „Sunt două categorii de vrăjmași: streinii, ca tendințe centrifugale nemărturisite, elemente parazitare și partidele politice, care cred că au luat în arendă țara. S-a spus că suntem hitleriști sau fasciști. Nu-i o rușine dacă am fi, dar nu suntem. Ne-au acuzat că ne-am dus la Nuernberg. Eu am fost la Roma și la Berlin, am vorbit cu Mussolini și cu Fuehrer-ul, **mă felicit că am văzut organizarea sentimentului patriotic și regret că nu v-am putut duce pe voi tinerii la Nuernberg să vedeți cum defilează batalioanele de asalt**” (O. Goga, București, Clubul central al PNC, 2 octombrie 1935);
- „Noi, generația războiului de acum 20 de ani, am făcut o țară mare și puternică. Dar țara nu e încă dezrobotită. **E mult putregai** care trebuie dat deoparte și străinul, **jidantul și-a înfipt ghearele în trupul națiunii și îi suge vloga. Vrem să**

despăduchem România, să o facem curată!” (O. Goga, Vaslui, decembrie 1937).

Orice persoană de-a lungul vieții, publice și/sau private, joacă mai multe roluri. Postmortem aceste roluri se reasează, nu în funcție de timp și spațiu, ci în strânsă legătură cu principiile etice și civice democratice. Prin urmare, un lider politic antisemit și fascizant, care s-a aflat la cârma țării și a fost responsabil pentru marginalizarea sau excluderea socială a unor cetățeni români, nu are ce căuta în spațiul public. Acesta este panteonul civismului și eticii democratice. Așa a decis Parlamentul democrat al României.

În încheiere, menționăm un aspect banal pentru o societate civică și democratică. Promovarea publică, prin orice mijloace, ca modele salvatoare, valori, idei, principii, reprezentări memoriale din arsenalul iliberalismului, fascismului, legionarismului, antisemitismului, rasismului sau discriminării de orice fel, înseamnă subminarea democrației, bazată pe principiile libertății, demnității și solidarității umane.

Dar nu vă încrunțați, dragi clujeni. Legea nu cenzurează studiul operei literare sau publicistice a lui O. Goga. Validarea, însă, a omului politic Goga, prin monumente de for public, este o acțiune pe care ordinea democratică din România, construită pe memoria celor două totalitarisme, o consideră ilegală și intolerabilă. Democrația are două mari calități care dau speranța în mai bine fiecăruia dintre noi: (1) nimeni nu e mai presus de lege și (2) spiritul critic este substanța spiritului civic.

Gidó Attila
Ingrid Baltag
Ana Bărbulescu
Dalia Báthory
Alexandru Berceanu
Andreea Ionescu-Berechet
Cristian Iacob Bogdan
Ștefan Bosomitu
Cătălin Botoșineanu
Horia Bozdoghina
Mihai Burcea
Ovidiu Buruiană
Daniel Buti
Igor Cașu
Marius Cazan
Mihai Chiper
Adrian Cioflâncă
Eugen Ciurtin

Emanuel Copilaș
Andrei Cusco
Dennis Deletant
Oana Demetriade
Mihai Demetriade
Dorin Dobrințu
Alina Dragolea
Nicolae Drăgușin
Alexandru Florian
Călin Goina
Armand Goșu
Zoltán Györke
Georg Herbstritt
Valentina Iancu
Radu Ioanid
Florea Ioncioaia
Fatma Ilmaz
Ruxandra Ivan
Alexandru László
Marius Lazăr
Daniela Maci
Mihai Maci
Petre Matei
Vlad Mercori
Oana Mihalache
Silviu Miloiu
Alexandru Muraru
Andrei Muraru
Lucian Nastasă-Kovács
Ciprian Necula
Adrian Niculescu
Alina Pavelescu
Claudiu Pădurean
Brîndușa Palade
Vlad Pașca
Cristian Pîrvulescu
Alina Popescu
Liviu Rotman
Oliver Schmitt
Lavinia Stan
Flavius Solomon

Daniel Stejerean
Carmen Stratone
Svetlana Suveică
Virgiliu Țărău
Mircea Toma
Zoltán Tibori-Szabó
William Totok
Ottmar Trașcă
Cristian Vasile
Smaranda Vultur

Foto din campania electorală a PNC cu sloganul «România a românilor!» alături de semnul electoral al zvasticii, 1937 (sursa ACNSAS).

O. Goga, Afiș electoral „România a românilor!”, 1937 (sursa ACNSAS).

O. Goga și activiști PNC salută cu salutul fascist, 1937 (sursa ACNSAS).

Sicriul lui O. Goga omagiat cu zvastica, semnul electoral al PNC, 1938 (sursa ACNSAS).